

Meme Kanserlerinin Erken Tanısı (teşhisi) İçin Program

Bu yazı ile sizi meme kanserlerinin mamografi – tarama (meme filmi) usulü ile erken teşhisi için aydınlatmayı ve özel bir programa davet etmeyi amaçlamaktayız. Size, bu programın maksadı, hedefleri, temel düşünceleri ve nasıl tatbik edileceği hakkında bilgi vermek istiyoruz. Bu programa katılmak serbesttir. Meme kanseri, Almanya'daki kadınlar arasında en sık rastlanan kanser hastalığıdır. Hastalığa yakalanma riski kadınlarda yaşam boyu sürmektedir. 50 yaşını aşan kadınların % 10'unun bu hastalığa yakalandığı bilinmektedir.

Bu nedenle meme kanserlerinin erken teşhisi için mamografi tarama usulü ile bir program uygulanmasına karar verilmiştir. En yüksek kalite şartlarını amaçlayan AB kararlarına uygun benzeri bir program şimdiye kadar Almanya'da uygulanmamıştır. Belirtilen yüksek kalite standartlarına örnek olarak:

- Her meme röntgen filmi (mamografi) özel eğitilmiş iki doktor tarafından değerlendirilmelidir.
- Her doktor bir yıl içinde en az 5.000 meme filmi değerlendirilecek nitelikte olmalıdır.
- Şüpheli vakalarda gereken açıklama, erken teşhis programı içinde yapılır. Neticeler bu programa katılan tüm doktorlar tarafından beraberce değerlendirilir ve yapılacaklara karar verilir.
- Bu program sadece kalifiye kuruluşlar tarafından tatbik edilir.

Pratik Bilgiler

Masraflar hastalık sigortanız tarafından karşılanacaktır.

„Hastalık Sigorta Kartınız“ varsa onu lütfen muayeneniz sırasında yanınızda bulundurun. Verilen randevu saati için bir engeliniz olması halinde, yeni randevu saati alabilmek için davet edildiğiniz yerin sekreterliğine başvurmanız gerekmektedir.

Bu konu ile ilgili tüm sorularınız davet edildiğiniz muayene birimi (mamografi ünitesi) yetkilileri tarafından memnuniyetle cevaplandırılacaktır.

Mamografi Taraması Nedir?

Mamografi taraması meme kanserinin erken teşhis edilmesini amaçlayan bir programdır. Henüz belirgin kanser belirtileri olmayan kadınlarda mümkün olan en erken zamanda kanser teşhisinin koyulması hedeflenmektedir.

İki yılda bir meme röntgen filmi (mamografi) çekilir. Kanseri şüphesi olmayan durumlarda yeni bir kontrol için iki yıl sonra tekrar davet edirsiniz. Çekilen filmlerde kanser şüphesi uyanması halinde bu bulgunun daha iyi açıklanabilmesi için devam edecek bir muayene programına alınırsınız.

Bu program Almanya'da meme kanseri ölümlerini azaltmak ve tespit edilebilen bir hastalık durumunda koruyucu tedaviye erken başlamak hedefini taşır. Bu nedenle tarama personelinin, bu programa katılan doktorların ve cihazların standartlara uygun olmasına dikkat edilir ve kanser şüphesi olan vakalarda atılacak adımlar hakkında beraberce karar verilir.

Hangi Kadınlar Katılabilirler?

50 ve 69 yaş arasındaki bütün kadınlar iki yıllık muntazam aralıklarla müracaat büroları tarafından şahsen davet edilirler.

Son 12 ay içinde bir mamografi yaptırdıysanız, sizi davet eden yere başvurarak yapmanız gerekenler konusunda bilgi alınız. Davet edildiğiniz süre içinde aşağıda bahsi geçen meme şikayetleri veya bulguları olması halinde lütfen en kısa sürede direk olarak sizi tedavi eden doktora başvurun:

- Memelerinizde elinizle yoklayarak tespit edebileceğiniz kitleler,
- Memenizde çöküklük veya deri değişimleri,
- Dıştan görülebilecek şekil değişiklikleri,
- Meme uçlarının deri değişimleri veya içeri çekilmesi,
- Meme ucundan kan veya akıntı gelmesi

Meme kanseri nedeni ile doktor tedavisi altında iseniz, lütfen sizi davet eden yerle irtibata geçiniz. Bu durumda programa dahil edilmeniz mümkün olmayacaktır.

Programa Katılmak Size Ne Fayda Sağlar?

Mamografi vasıtası ile henüz elle tespit edilemeyen veya başka bulgular vermeyen küçük kanser odakları saptanabilir.

Erken tanı, tedavi olanaklarını ve tedavi şansını artırır. Programa muntazam devam etmekle hastalığı hafif ameliyatlara atlatabilir, zor ve ağır tedavi yöntemlerine başvurmadan kalıcı iyileşme şansınızı arttırabilirsiniz.

Mamografi Ne Derece Güvenlidir?

50 ila 69 yaş grubunda olan kadınlar için mamografi halihazırda erken tanı amaçlı en iyi tarama metodudur. Buna rağmen mamografi ile tüm meme kanserleri teşhis edilemez.

Nadir vakalarda iki mamografi çekimi arasındaki süreçte meme kanseri gelişebilir ve şikayetlere veya bulgulara sebebiyet verebilir.

Muntazam kontrol edilen yüksek kaliteli röntgen cihazları mamografide kullanılan x – Ray ışınlarından kaynaklanan yan etkileri asgari düzeyde tutar. Mamografide kullanılan x – Ray ışınlarının yan etkileri Almanya'nın doğal ortamında mevcut bulunan ortalama ışın etkisinin %10'u kadardır.

Belirtilen yaş grubu için yukarıda bahsi geçen yüksek kaliteli program şartları altında, bu muayenenin faydaları, mamografi çekimlerinden kaynaklanabilecek kanser meydana gelebilmesi riskinden tartışılmayacak denli fazladır.

Mamografinin Sınırları ve Olası Dezavantajları?

Bazı vakalarda erken tanıya ve tedaviye rağmen hastalık durdurulamaz.

Kanser şüphesi olan vakalarda bu şüphenin teyit edilmesine rağmen durumu aydınlığa çıkarabilmek için ek tetkikler (örneğin: dokulardan parça almak) gerektiği durumlar olabilir.

Bazı vakalarda ise kanserin geç teşhis edilmesi durumunda bile tedavi edilebilecek tipte meme kanserleri keşfedilebilir.

Mamografide Sizi Ne Bekler?

Muayene çok az bir zaman (birkaç dakika) devam eder. Her meme iki pleksi levha arasına yerleştirilir ve kısa bir süre için sıkıştırılır. Bu bazen nahoş, bazen de ağrılı olabilir. Bu yöntem çok düşük dozda röntgen ışını yükleyerek yüksek kaliteli film çekilebilmesi için gereklidir. Her memeden iki film çekilir. Çekilen filmler en az iki tecrübeli, eğitilmiş ve birbirlerinden bağımsız çalışan kadın veya erkek doktor tarafından değerlendirilir.

Neticeden Nasıl Haberdar Edilirsiniz?

Muayene neticesi size filmin çekilmesinden sonra yedi iş günü içinde bildirilir. Taramaya katılan kadınların % 95'inde mamografide kanser belirtileri görülmez. Bu kadınlara iki yıl sonra tekrar muayeneye gelmesi için yazılı bir davet gönderilir. Çok düşük risk taşıyan iyi huylu değişiklikler, yazılı bildirimlerde yer almaz.

Mamografide Bir Bulgu Varsa Ne Yapmak Gerekir?

Röntgen filmlerinde meme kanserini şüphelendiren bulgular görünmesi halinde ileri tetkik yapılması gerekmektedir. Bu gibi durumlarda mamografi sonucu ile beraber kısa süre içinde bir açıklama için davet edilirsiniz. Yapılan ek muayene ve ileri tetkik neticeleri programa katılan tüm uzmanlar tarafından değerlendirilir. Bu güne kadar edinilen tecrübeler, şüpheli bulguları nedeni ile yeniden davet edilen kadınların % 80'inde meme kanseri hastalığına rastlanmadığını gösteriyor.

Durumu Açıklamak İçin Davet Edildiğinizde Sizi Ne Bekler?

1. Doktor ile görüşmek:
İlk planda erkek veya kadın bir doktor size röntgen filmlerinizi hakkında bilgi ve ileri tetkik yöntemleri ile ilgili malumat verir. Bu görüşmeye güvendiğiniz bir kişiyi beraberinizde getirebilirsiniz.
2. Elle meme muayenesi:
Kadın veya erkek doktor memelerinizi el ile fark edilebilecek yapı değişikliklerini tespit edebilmek için hassas bir şekilde muayene eder.
3. Sonografi / ultrason muayenesi:
Ultrason dalgaları ile meme dokusundan resimler çekilir. Bu resimler mamografi filmleri ile kıyaslanarak değerlendirilir.
4. İlave röntgen filmleri:
Bazı durumlarda dokuyu daha iyi değerlendirebilmek için daha detaylı röntgen çekimleri gerekebilmektedir.
5. Sonuç:
Bu muayenelerin sonucunda erkek veya kadın doktor sizi sonuçlar hakkında aydınlatır. Pek çok vakada meme kanseri şüphesi ortadan kaldırılabilir.
6. Biyopsi (doku parçası almak):
Şüpheli durumda olan pek az kadında kati karar verebilmek için doku parçası almak gerekmektedir.
Bunun için lokal uyuşturmadan sonra bir iğne ile memenin şüpheli olan kısmından çok küçük bir doku parçası alınır. Bu parça bir uzman doktor (patolog) tarafından incelenir. Sonuç birkaç gün içinde belli olur ve size özel bir görüşme ile bildirilir. Tarafınızdan bildirilen doktor da sonuçtan haberdar edilir.

Tüm tetkik ve muayene sonuçları normal olarak davet edildiğiniz günden iki hafta sonra, sizinle yapılan anlaşma şekline göre tarafınıza bildirilir. Kanser şüphesi sizi muayene eden erkek veya kadın doktor tarafından saptanmış ise ileride yapılacak işlemler hakkında sizi muayene eden uzman doktorlar ile görüşebilirsiniz. Bu görüşmeye doktorunuzla anlaşarak güvendiğiniz bir şahsı beraberinizde getirebilirsiniz.

Kimlik Bilgilerinize Neden İhtiyacımız Var ve Nasıl Korunur?

Bu yüksek değer taşıyan özel erken teşhis programı 50 ile 69 yaş grubundaki tüm kadınlara sunulmaktadır. Bu neden ile davetiniz için resmi kurumlardan (soyadı, adresiniz ve doğum tarihiniz) alınan kimlik bilgileriniz kullanılır. Kimlik bilgileriniz „Bilgilerin Gizliliği ve Koruma Yasası“ çerçevesinde doğal olarak korunacaktır.

Bu kimlik bildiri belgelerinden sizin için saklanan ve resmi kimliğinizin ortaya çıkmasını engelleyen iki kimlik numarası verilmektedir. Bu numaralandırma işlemi davet organizasyonunun sağlıklı çalışması ve kalite kontrolü için yapılmaktadır. Resmi kimlik bilgileri, erken teşhis programına katılıp, katılmamanıza bakılmaksızın ilk görüşmeden sonra silinir. Kalite kontrolü için alınan bu tedbirler, gizli bir şekilde sadece daha önce kararlaştırılan iki kimlik numarası altında yapılır, böylece tüm diğer tıbbi tedavilerde olduğu gibi sizin kimlik bilgileriniz tıbbi gizlilik altında tutulur.

Bu özel tedbirler ile; kadınlarda iki tarama mamografisi arasında oluşan kanser vakaları tespit edilerek erken teşhis olanakları araştırılır ve kalite kontrol mekanizmaları gözden geçirilir. Bu amaç ile, programa katılanların kimlik numaraları kanser arşivindeki numaralarla standart aralıklarla karşılaştırılmaktadır. Kanser arşivi meme kanserlerinin numaralarını davet edilen yere bildirir (yani adları bildirmez). Tarafınızda kanser tespit edilmesi durumunda davet eden yer sizin için belirtilen tarama ünitesine kimlik numaralarınızı nakleder. Bu ünite, tıbbi evraklarınızın, özellikle mamografilerinizin, kalite kontrol için belirli bir kuruluşa gönderebilmesi için onayınızı alır.

Bundan Başka Size Şu Açıklamalarda Bulunmak İsteriz

İlk davetten sonra, iki yıllık ara içinde, memelerinizde değişiklikler olup olmadığını mutlaka sık aralıklarla takip etmeniz gerekmektedir. Bunun için:

- Elle hissedilebilen kitleler,
- Meme derisinde çukurcuklar veya değişimler,
- Dıştan görülebilecek şekil bozuklukları,
- Meme başının deri değişimleri veya içeri çekilmesi,
- Kanamalar veya diğer akıntılarının meme başından gelmesi gibi hususlardan herhangi birini fark etmeniz halinde vakit geçirmeksizin kendi doktorunuza başvurun.